

Az OCLC on-line számítógépes kooperációs könyvtári hálózatának öt éve

Az Ohioi Főiskola Központi Könyvtára (Ohio College Library Center – OCLC) 1971 augusztusa óta használ on-line számítógépes katalogizálási rendszert, amelyhez 1976 júniusában már 38 szövetségi államban lévő 580 intézmény 845 könyvtára csatlakozott. A rendszer adatbankja jelenleg 2,4 millió adatcsoportban kb. 12 millió adatot tartalmaz. A rendszerhez tartozó könyvtárak napi átlagban 25 ezer új kötet adataival bővítik az adatbankot, és ezekről naponta átlagosan 160 ezer katalóguskártya készül.

Az 1975/1976 költségvetési évben az OCLC költségvetése 7,8 millió dollár volt. A fejlődés dinamizmusára jellemző, hogy az utolsó évben 123%-kal nőtt a katalogizált könyvek száma; a katalóguskártyák száma 17,7 millióról 39,6 millióra, a katódsugárcsöves terminálok száma 728-ról 1211-re növekedett, és mindez a személyi állomány növekedése nélkül ment végbe.

Az igénybevétel gyors fejlődését a számítógéppark bővülése csak késve követte, és ez az igénybevevőknek nehézségeket okozott. Jelenleg azonban már három Xerox Sigma 9 típusú számítógép működik párhuzamos üzemben, és rövidesen még eggyel bővül számuk; a távadatátvitel-forgalmat nyolc PDP 11 kisműködő kezel. Jelenleg dialógus-üzeműben 6,2 mp az átlagos válaszadási idő, szemben az elfogadhatónak tartott 8 mp-cel. A rendszer teljes kiépítésében a négy számítógép saját tárolójához, a közös tárolójához, valamint a központi katalógushoz férhet hozzá.

A rendszer a hagyományos szolgáltatásokon kívül mágnesszalag-szolgáltatást is nyújt, és különféle információforrások (filmek, kéziratok, kották stb.) katalogizálását megfelelő űrlapválozatokkal könnyíti meg.

A deskriptor-kombinációkkal történő információkeresés bevezetése először fennakadásokat és nagy késedelmeket okozott a rendszer üzemében, ezt a nehézséget azonban sikerült megszüntetni.

További fejlesztési tervek a Batelle Intézet adatbank-rendszerével való együttműködés kiépítése, távkölcsonzési szolgáltatás bevezetése, az új beszerzések értékelését meggyorsító rendszer kialakítása stb.

Az ismertett adatok is alátámasztják azt a nézetet, hogy az eredetileg egyetlen intézményre alapozott, de időközben szinte országos jellegű létesítménnyé vált OCLC rendszer vizsgálata kiválóan alkalmas hasonló rendszerek tervezési alapjainak kidolgozására. Az OCLC rendszer által adott lehetőségek ugyan kissé korlátozottak. Léteznek sokoldalúbb, több szolgáltatást megkívánó könyvtárak is; tény azonban az, hogy igen sok gyakorlati igényt és követelményt kielégít a rendszer, és ezt bizonyítja a résztvevők körének állandó bővülése is. Jelenleg vizsgálják az OCLC és más szervezetek (Stanford, Chemical Abstracts stb.) együttműködésének lehetőségeit. A vizsgálat talán azt a gyakorlati kérdést is megválaszolja majd, hogy mekkora egy együttműködő rendszer optimális mérete.

/KLAR, R. H.: 5 Jahre OCLC-on-line-Verbund = ABT Informationen, 8. köt. 22. sz. 1976. p. 11-17./

(Pálincás János)

VENDÉGÜNK VOLT

Neelameghan professzor Magyarországon

Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ meghívására A. NEELAMEGHAN professzor, az indiai Dokumentációs Kutatási és Oktatási Központ (Documentation Research and Training Centre, Bangalore) igazgatója 1977. június 18. és 25. között Magyarországon tartózkodott, meglátogatta és tanulmányozta az alábbi intézményeket: OMKDK, Országos Széchényi Könyvtár, Könyvtártudományi és Módszertani Központ, Agroiinform, KGM Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Intézet, ELTE Könyvtártudományi Tanszék, Veszprémi Vegyipari Egyetem Központi Könyvtára.

Neelameghan professzor június 20-án angol nyelvű előadást tartott az OMKDK-ban az intézetében folyó kutatási és fejlesztési munkákról, 22-én pedig az ELTE

tanszékén az indiai információs szakemberek képzéséről tartott konzultációt.

Neelameghan professzor az indiai könyvtárügy és tájékoztatástudomány világszerte elismert vezéralakja, dr. Ranganathan, híres indiai könyvtártudós tanítványa és utóda a bangalorei intézet igazgatói székében. Hazai tevékenysége mellett fontos szerepet tölt be több nemzetközi szervezetben. Így elnöke volt megszüntéig az Unesco UNISIST program nemzetközi tanácsadó bizottságának, elnöke a Nemzetközi Dokumentációs Szövetség osztályozáselméleti bizottságának, tagja volt a nemzetközi fejlesztéstudományi információs rendszer (DEVISIS) feladattervét kidolgozó munkabizottságnak (ld. TMT. 1976/3. p. 110-116.)

Magyarországi látogatása jó alkalmat nyújtott különféle tapasztalatcsere megbeszélésekre, az India és Magyarország közötti könyvtári és dokumentációs kapcsolatok fejlesztésére.